

Wet Bestuur en Toezicht Rechtspersonen

Wet Bestuur en Toezicht Rechtspersonen (WBTR)

Wat is de WBTR?

De WBTR staat voor de Wet Bestuur en Toezicht Rechtspersonen. Dit is een wet die op 1 juli 2021 is ingegaan. De wet geldt voor verenigingen en stichtingen.

Het doel van de wet is duidelijk: het belang van de vereniging of stichting staat altijd voorop. Niet het belang van individuele bestuursleden. Zo wil de wet fraude en misbruik voorkomen.

Je kent het misschien wel: een penningmeester die er met het geld vandoor gaat, of bestuursleden die zichzelf voordelen geven. Dat soort situaties wil de wet tegengaan.

Belangrijk: op 1 juli 2026 loopt de overgangperiode af. Na die datum wordt verwacht dat de statuten zijn aangepast aan de nieuwe wet.

Wat als je niets doet?

Je krijgt geen boete en je wordt niet uitgeschreven bij de Kamer van Koophandel. Maar je kunt als bestuurslid sneller persoonlijk aansprakelijk worden gesteld als er iets mis gaat. Dat wil je voorkomen. Juist omdat je als bestuur van een vereniging of stichting normaal niet privé aansprakelijk bent, is het zo belangrijk om de statuten op orde te hebben.

Let op: ook je bestuursaansprakelijkheidsverzekering kan problemen geven als je statuten niet zijn aangepast.

De belangrijkste 5 onderwerpen

1. Tegenstrijdig belang

Van een tegenstrijdig belang is sprake als een bestuurslid een persoonlijk belang heeft bij een beslissing van het bestuur. Denk aan een bestuurslid wiens partner een bedrijf heeft dat een opdracht krijgt van de vereniging.

Voorbeeld: Een bestuurslid van een voetbalclub beslist dat de jeugdteams nieuwe trainingspakken nodig hebben. Haar man heeft toevallig een bedrijf in sportkleding. Ze wil de pakken daar bestellen. Dat is een tegenstrijdig belang: ze mag dan niet meepraten én niet meestemmen over die beslissing.

Wat zegt de WBTR? Een bestuurslid met een tegenstrijdig belang mag niet meepraten én niet meestemmen over dat onderwerp. Dit geldt al vanaf 1 juli 2021, ook als het nog niet in de statuten staat.

Tip: heb je als bestuur allemaal een tegenstrijdig belang? Dan leg je schriftelijk vast waarom jullie de beslissing zo hebben genomen. Vraag bij voorkeur altijd meerdere offertes op, zodat je kunt aantonen dat je het beste gekozen hebt voor de vereniging.

Voorbeeld: *In een klein dorp kennen bestuursleden vaak alle lokale leveranciers. Als het hele bestuur een tegenstrijdig belang heeft, kun je toch een beslissing nemen – maar leg dan schriftelijk vast waarom je die keuze hebt gemaakt en welke afwegingen je hebt gemaakt.*

In de statuten moet een duidelijke regeling voor tegenstrijdig belang worden opgenomen. Dit is verplicht bij de eerste statutenwijziging.

2. Ontstentenis en belet

Soms kan een bestuurslid zijn of haar taak tijdelijk of permanent niet uitvoeren. Dat heet ‘belet’ (tijdelijk, bijvoorbeeld door ziekte of langdurige afwezigheid) of ‘ontstentenis’ (permanent, bijvoorbeeld door overlijden).

In veel oude statuten staat hier niets over geregeld. De WBTR verplicht je om hiervoor een regeling op te nemen. Wie mag dan een nieuw bestuurslid aanwijzen? Wat doe je als het hele bestuur wegvalt?

Voorbeeld: *Een bestuurslid gaat op reis en is plotseling niet meer bereikbaar. Is dat ‘belet’? En hoelang moet je geen contact kunnen krijgen voordat je dat officieel zo mag noemen, 72 uur? Vijf dagen? Leg dat vast in de statuten, zodat je in zo’n situatie weet hoe je verder kunt.*

Leg in de statuten ook vast: wanneer is iemand officieel ‘belet’? Hoelang moet iemand niet bereikbaar zijn voordat dat geldt?

3. Huishoudelijk reglement en meervoudig stemrecht

Meervoudig stemrecht mag niet meer. In veel oude statuten staat dat de voorzitter een doorslaggevende stem heeft of twee stemmen mag uitbrengen. Dat is niet meer toegestaan. Elk bestuurslid heeft één stem, niet meer dan de anderen.

Voorbeeld: *In veel oude statuten staat dat de voorzitter bij een gelijke stand het doorslaggevende woord heeft, of zelfs twee stemmen mag uitbrengen. Zo kon een voorzitter altijd zijn zin doordrukken. Dat is onder de WBTR niet meer toegestaan.*

Heb je maar twee bestuursleden en staken de stemmen? Dan moet je een andere oplossing vastleggen, zoals loten of een derde persoon om de knoop door te hakken. Let op: één persoon een doorslaggevende stem geven mag niet.

Naast de statuten heb je als vereniging of stichting vaak ook een huishoudelijk reglement, organisatiehandboek of reglement. Dat is een intern document dat je zelf opstelt, daarvoor hoeft je niet naar de notaris. Maar check wel of dit document klopt met de nieuwe statuten en met de WBTR. Zitten er tegenstrijdige afspraken in? Dan moet je dat aanpassen.

4. Toezicht op het bestuur

De WBTR geeft ook regels over toezicht. Heb je een Raad van Commissarissen of een Raad van Toezicht? Dan moet duidelijk in de statuten staan wie toezicht houdt en wie de uitvoerende taken doet. Dat mag niet meer door elkaar lopen.

Voor kleine verenigingen en stichtingen is een aparte Raad van Toezicht niet verplicht. Maar als je aparte rollen hebt, moet dat wel duidelijk vastgelegd zijn.

5. Doelomschrijving (tip!)

Dit valt niet direct onder de WBTR, maar het is een goed moment om ook de doelomschrijving van je vereniging of stichting te controleren. Klopt wat er in de statuten staat nog met wat je écht doet? Soms is een doel uit de jaren '90 niet meer passend bij de huidige activiteiten. Pas je dit in 1 keer aan? Dan hoef je niet op een later tijdstip opnieuw een bedrag te betalen aan de notaris.

Notaris.nl heeft een handige checklist met extra checkpunten om te kijken hoe jouw afdeling ervoor staat: [Wet bestuur en toezicht rechtspersonen \(WBTR\) | Notaris.nl](#).

Vragen en antwoorden (FAQ)

Wat gebeurt er als je statuten na 1 juli 2026 nog niet zijn aangepast? Je krijgt geen directe boete en wordt niet uitgeschreven bij de Kamer van Koophandel. Maar als er iets mis gaat binnen het bestuur, kun je als bestuurslid sneller persoonlijk aansprakelijk worden gesteld. Je bestuursaansprakelijkheidsverzekering zal bovendien waarschijnlijk vragen of de statuten voldoen aan de WBTR.

Moet alles voor 1 juli 2026 bij de notaris zijn getekend? In principe wel. Nieuwe statuten gelden pas na ondertekening bij de notaris. Maar er is geen directe straf als het net iets later wordt. Zorg er wel voor dat je het proces nu al in gang zet, want notarissen hebben het druk. Tip: combineer de WBTR-wijzigingen met andere aanpassingen die je sowieso al wilde doen, zodat je de notariskosten maar één keer hoeft te betalen.

Wat kost een statutenwijziging bij de notaris? Bij een kleine vereniging of stichting met 3 bestuursleden bedragen de kosten ongeveer € 600,-. Afhankelijk van jouw afdeling kan of bij welke notaris jij dit opvraagt kan dit afwijken. Gebruik altijd het standaardmodel van de notaris, zelf statuten schrijven kost meer. Bel gerust vrijblijvend een notaris in de buurt voor een eerste gesprek of offerte.

Wij zijn een stichting en hebben geen leden. Maar de gemeente geeft geen subsidie zonder leden. Wat nu? Dan kun je overwegen om naast de stichting ook een vereniging op te richten, of de stichting te veranderen in een 'steunstichting'. Vraag van tevoren altijd bij de gemeente wat hun exacte subsidievoorwaarden zijn, voordat je de statuten aanpast.

Voorbeeld uit de praktijk: *Een koor was aanvankelijk een stichting, maar de gemeente gaf alleen subsidie aan verenigingen. Daarom richtten ze naast de stichting ook een vereniging op en konden ze alsnog subsidie aanvragen.*

Hoe lang moet de administratie bewaard worden? De algemene bewaarplicht is 7 jaar. In veel oude statuten staat nog 10 jaar, dat mag dus worden aangepast. Uitzondering: ben je BTW-plichtig en bezit je onroerend goed? Dan geldt voor de gegevens over dat pand een bewaarplicht van 10 jaar.

Is een Raad van Toezicht verplicht? Nee, dat is niet verplicht voor kleine verenigingen en stichtingen. Heb je wel aparte toezichthoudende en uitvoerende rollen? Dan moet in de statuten duidelijk staan wie wat doet.

Mijn bestuurslid heeft een handige klusjesman ingeschakeld die we al kennen. Is dat een tegenstrijdig belang? Dat hoeft niet per se. Maar om alle schijn van vriendjespolitiek te vermijden, is het verstandig om altijd vast te leggen waarom je voor een bepaalde leverancier kiest. Vraag eventueel meerdere offertes op en noteer je afweging in de notulen.

Mochten er nog vragen zijn? Dan horen wij dit graag. Neem telefonisch of per e-mail contact op met JongNL Limburg.

JongNL Limburg

jongnl.nl

info@jongnl.nl

Marijkelaan 11a, 6074 AP Melick